

Dnr 11KS/0377

Kommunfullmäktige 2012-02-22 § 52

Policy för konkurrensprövning i Värmdö kommun

Kommunfullmäktiges beslut

1. Policy för konkurrensprövning i Värmdö kommun fastställs, under förutsättning att MBL-förhandlingarna är avslutade.
2. Meddelarskyddet ska skrivas in i konkurrenspolicyen.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram riktlinjer.
4. Policy för avknoppning och utmanarrätt upphävs (KF 2008-11-26, § 287).

Ärendebeskrivning

Konkurrensprövning innebär ett systematiskt prövande om ett företag, en förening eller ett kooperativ helt eller delvis kan driva kommunalt finansierad verksamhet.

Förslaget till policy ger förutsättningar för en mer aktiv konkurrensprövning baserad på systematisk analys utifrån ett helhetsperspektiv. Nämnderna ansvarar för att årligen, i samband med fastställande av budget, göra en plan för vilka områden som ska konkurrensprövas. Planen redovisas till kommunfullmäktige.

Förslaget innebär att den tidigare gällande ”Policy för avknoppning och utmaningar” upphävs.

Kommunstyrelsen har föreslagit kommunfullmäktige besluta:

1. Policy för konkurrensprövning i Värmdö kommun fastställs, under förutsättning att MBL-förhandlingarna är avslutade när ärendet behandlas i kommunfullmäktige.
2. Policy för avknoppning och utmanarrätt upphävs (KF 2008-11-26, § 287).

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens beslut 2012-02-08, § 35

Policy för konkurrensprövning i Värmdö kommun, KLK 2011-10-10

Yrkanden

Lars-Erik Alversjö (M), Anders Bergman (FP), Stefan Dozzi (KD), Hans-Ove Görtz (M) och Peter Frej (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag med följande justering:

P. 1 formuleras:

”Policy för konkurrensprövning i Värmdö kommun fastställs, under förutsättning att MBL-förhandlingarna är avslutade.”

Beslutet kompletteras med:

”Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram riktlinjer.”

Hans Lindqvist (C) yrkar att meddelarskyddet bör skrivas in i konkurrens-policyn.

Mats Skoglund (V) yrkar avslag på förslaget till riktlinjer och bifall till förslaget att upphäva ”Policy för avknoppning och utmanarrätt”.

Lars Bryntesson (S) yrkar bifall till Lindqvists yrkande samt att följande text ska utgå ur policyn:

”Egenregins möjlighet att lämna anbud vid upphandling av skolor och särskilt boende beslutas av kommunstyrelsen.”

I andra hand (om yrkandet om egenregin avslås) yrkar Bryntesson avslag på hela förslaget till policy.

Lars-Erik Alversjö (M) yrkar bifall till Lindqvists yrkande och avslag på Bryntessons yrkande.

Propositioner

Ordföranden ställer proposition om Lindqvists yrkande (beträffande meddelarskydd) bifalles och finner att det bifalles.

Ordföranden ställer proposition om Bryntessons yrkande (beträffande att stryka texten om egenregins möjlighet att lämna anbud) bifalles eller avslås och finner att det avslås.

Votering begärs. Följande voteringsproposition uppläses och godkänns:

”Den som avslår Bryntessons yrkande röstar ja, den som bifaller yrkandet röstar nej.”

Kommunstyrelsen beslutar med 29 ja-röster mot 17 nej-röster att avslå yrkandet (voteringslista 4).

Ordföranden ställer proposition om förslaget att upphäva ”Policy för avknoppning och utmanarrätt” bifalles och finner att det bifalles.

Ordföranden ställer proposition om yrandet från Alversjö m.fl. (att anta policyn och uppdra till kommunstyrelsen att utarbeta riktlinjer) bifalles eller avslås och finner att det bifalles.

Votering begärs. Följande voteringsproposition uppläses och godkänns:

”Den som biträder yrkandet röstar ja, den som avslår yrkandet röstar nej.”

Kommunfullmäktige beslutar med 29 ja-röster mot 17 nej-röster att bifalla yrkandet (voteringslista 5).

Reservationer och protokollsanteckningar

S-gruppen lämnar följande reservation:

”Inledningsvis ställer sig S-gruppen positiv till att de tidigare besluten om policy för avknoppning och utmanarrätt försvinner. Det var på tiden.

Därutöver kan vi konstatera att Stiftelsen Näringsliv och Samhälle (SNS) under hösten 2011 presenterade en rapport ”Konkurrensens konsekvenser - Vad händer med svensk välfärd?” som skapade stor uppmärksamhet. Studien är en genomgång av samtliga stora välfärdsområden, däribland insatser för äldre och funktionshindrade. Det man undersökte var vilka konsekvenser privatiseringen medfört när det gäller kvalitet, kostnader och effektivitet. Studien visar att det inte finns några entydiga effekter av konkurrensutsättning och kundvalsmodeller.

Studiens slutsats är att konkurrensutsättningen inte ser ut att ha gett de entydiga vinster som många har väntat sig när det gäller kvalitet, lägre offentliga utgifter eller effektivitetsvinster av något slag. Samtidigt kan vi konstatera att kunskapsläget är anmärkningsvärt begränsat trots att privatiseringen har pågått i 20 års tid. Bara det är borde vara en varningssignal.

Vad betyder då det nya förslaget för vår egen verksamhet?

Kommunen tillämpar kundval i hemtjänsten och 2 omsorgsboenden, Ljung och Slottsovalen, drivs privat av Attendo Care medan de andra 2 drivs av kommunen.

När vi analyser hur det har utfallit i relation till den föreslagna konkurrenspolicyens syften kan vi konstatera följande:

Har kostnaderna sänkts? Nej, det har dom inte gjort. Vi har ju ett pengbaserat system så ersättningen per brukare är fast. Det innebär i princip att enda sättet för ett privat företag att tjäna pengar är att minska bemanningen eller drar ner på material. Höstens diskussion kring den s.k. Carema-skandalen utgör en bra illustration av detta.

Om kostnader så säger SNS studie att det finns begränsade studier som visar på högre kostnadsutveckling i kommuner med större andel privata utförare. Med andra ord: Privatisering kan vara kostnadsdrivande.

Ökad kvalitet: När det gäller äldreboendena så kan man inte hävda att det har lett ökad kvalitet p g a att Attendo Care driver verksamhet i kommunen. Däremot kan man hävda att kommunen blivit bättre på att följa upp avtalen så att den överenskomna kvaliteten upprätthålls.

När det gäller hemtjänsten så måste kommunen säga ja till alla företag som uppfyller de krav som ställs i förfrågningsunderlaget . Så det som i så fall skulle höja kvaliteten är att kommunen höjer sina kvalitetskrav i förfrågningsunderlaget.

Det som har betydelse för kvaliteten är bl.a. bemanningen. På den punkten säger SNS-studien att personaltätheten är 10% högre på kommunala äldreboenden jämfört med privata och att andelen heltidsanställda är högre i den kommunala verksamheten.

Utökat tjänsteutbud i form av varierade inriktningar. Inget av äldreboendena har någon speciell inriktning utan dom ser ganska lika ut. När det gäller hemtjänsten så ställs det inte olika krav på företagen och därför så blir det inte heller några varierande inriktningar.

Utveckling av verksamheten. Här gömmer sig det som på sikt kan bli ett verkligt problem. Det borde finnas en ständig verksamhetsutveckling. Men att det skulle finnas utrymme för en utveckling av verksamheten inom ramen för det nuvarande ekonomiska systemet är inte särskilt sannolikt. Svaret är tyvärr nej.

Förstärkning av medborgarnas individuella inflytande. Inflytande över vad? Om det avser innehållet i verksamheten, så är den möjligheten mikroskopisk. Även detta svar blir tyvärr nej.

Öka valfriheten (för brukare och personal). Ja, i så måtto att när det gäller hemtjänsten så kan man välja mellan den kommunala hemtjänsten och privat utförare.

Nu är det allmänt bekant att val av utförare inte betyder särskilt mycket för dom allra flesta, utan det som betyder mest är innehållet i insatsen, t.ex. kontinuitet när det gäller vem som utför sysslorna. Men hur det förhåller sig med den saken vet vi över huvud taget inte. Det finns tyvärr inga sådana redovisningar.

När det gäller omsorgsboende så kan man inte välja boende eftersom ett sådant val bygger på att det finns en överkapacitet. Det som väsentligt skulle öka den faktiska valfriheten är om den enskilde skulle kunna välja mellan att bo kvar hemma eller få en plats i särskilt boende.

Främja det lokala näringslivet: Om man med det lokala näringslivet menar företag i Värmdö kommun så kan väl ingen påstå att Attendo Care är ett sådant? Och när det gäller hemtjänstföretagen så är det blandad kompott. Så svaret är möjligen ett delvis svagt ja

Sammanfattningsvis:

Har kostnaderna sänkts. Nej!

Har kvaliteten ökat? Nej!

Varierar inriktningarna? Nej!

Utveckling av verksamheten? Nej!

Har det individuella inflytandet ökat? Nej!

Ökad valfrihet? Halvt ja!

Främjat det lokala näringslivet? Halvt ja!

Av sju punkter så uppnås 5 klara nej och två halva ja.

Därmed kommer vi fram till i princip samma sak som SNS-studien visade.

Det är väldigt magert med de positiva effekterna av privatiseringen.

Varför tar vi då upp detta? Vi skulle vara väldigt glada om det skulle visa sig att kostnaderna har sänkts, kvaliteten har ökat, verksamhetsutvecklingen är fantastisk mm. Det skulle i så fall förbättra livet för alla som har behov av omsorg för att klara sitt dagliga liv. Men dessvärre finns det ingenting som tyder på det. Och trots detta beslutade Kommunfullmäktiges (m)ajoritet att privatiseringen skall fortsätta utan att veta någonting om effekterna.

Vore det inte bättre att först göra en ordentlig utvärdering av hur det har fungerat hittills och därefter utarbeta system som gör det möjligt att jämföra de olika boendena och hemtjänstföretagen med varandra? Detta skulle på ett seriöst sätt underlätta medborgarnas val och säkerställa att kommunen är på rätt väg. Och först när detta är gjort skulle det vara motiverat att komma med ett förslag om hur fortsättningen skall se ut för att uppnå alla de positiva effekter som påstås vara syftet med dagens ärende.

Slutligen vill vi också markera vårt avståndstagande från att i dokumentet göra den Sociala ekonomin till ett alibi för kommunal konkurrensstrategi. Den Sociala ekonomin bygger på idén om samverkan som utvecklingskraft i samhället, i skarp kontrast till att konkurrens skulle utgöra är den enda bärande idén. Det är märkligt att de partier i majoriteten som i andra sammanhang är för samverkan och Social ekonomi kunnat ställa sig bakom dagens beslut.

Mot dessa bakgrunder reserverar sig S-gruppen mot beslutet.”

Mats Skoglund (V) lämnar följande reservation:

”Vänsterpartiet accepterar inte att grundläggande välfärdstjänster skall drivas av företag vars främsta syfte är att generera vinst till bolaget och aktieutdelning till ägarna. Skattepengarna är avsedda för vård, omsorg och utbildning inte till vinster för bolag och deras ägare.

Det känns som den styrande Värmdökoalitionen inte lärt någonting av senare års debatt där de stora vårdföretagens affärsidé är vanvård av äldre och avancerad skatteplanering står i fokus. Till detta kommer ständiga avslöjanden av fusk med ersättningar för (icke) utförd vård och mutor vid

upphandlingar. Varje vecka avslöjas fusk där skattemedel används för berika ägarna. Denna utveckling kan inte tillåtas fortgå.

Spåren efter vårdbolagen Carema och Attendo där Kronogården och Vintertullen bara är två exempel som borde avskräcka från att fortsätta på den inslagna vägen med privatiseringar och konkurrensutsättningar.

Personalens kunskap, arbetsmiljö och kunskap åsidosätts vid ständiga byten av utförare. Ur MBL-protokollet till dagens ärende framgår det med all tydlighet att personalens synpunkter negligeras. Allt till förmån för högsta möjliga vinst. Medan finansminister Anders Borg vill strama upp möjligheten till att ta ut vinst från skattefinansierad välfärd fortsätter Värmdökoalitionen som om ingenting hänt. Senare års debatt verkar ha gått spårlöst förbi.

Politiken ersätts av upphandlingsexperter och jurister medan beslutsprocessen hemligstämplas. Allt fler tilldelningsbeslut överklagas till stort förfång för verksamheten och dess brukare. Hur mycket pengar som helst läggs ner på detta medan personalen som skall utföra vården och utbildningen blir allt färre.

I skrivande stund uppger Sveriges Radio och Dagens Nyheter att huvudägarna bakom riskkapitalbolaget KKR, som är en av delägarna i det skandalomsusade vårdföretaget Carema, under år 2011 tagit ut över en miljard kronor ur bolaget. Uppgifterna härstammar från den amerikanska finansinspektionen SEC. En stor andel av vinstuttaget kommer från svenska skattemedel avsedda för vård av äldre.”

Per Vegelow (SD) lämnar följande protokollsanteckning:

”Sverigedemokraterna står utanför någon plats i Kommunstyrelsen och har i och med detta ingen insyn i ärendet.

Sverigedemokraterna lämnar reservation och avstår vid röstning.”

Sändlista

Författningshandbok
KLG

Voteringslista nr. 4

Värmdö Kommunfullmäktige sammanträde den 22 februari 2012 klockan 23:13:53.

Policy för konkurrensprövning

Ledamöter	Parti	Kret	Ersättare	Ja	Nej	Avst	Frånv
Lars-Erik Alversjö	(M)	Alla		X			
Monica Pettersson	(M)	Alla		X			
Göran Jansson	(M)	Alla	Sven-Gunnar Haglind	X			
Peter Frej	(M)	Alla		X			
Marie Bladholm	(M)	Alla	Bill Bergman	X			
Camilla Lien	(M)	Alla		X			
Elisabeth Dingertz	(M)	Alla		X			
Johan Hedberg	(M)	Alla		X			
Affi Stork	(M)	Alla		X			
Hans-Ove Görtz	(M)	Alla		X			
Malin Bellander	(M)	Alla	Ulf Ekberg	X			
Deshira Flankör	(M)	Alla		X			
Lars Melin	(M)	Alla		X			
Erik Pettersson	(M)	Alla		X			
Mickael Sjökvist	(M)	Alla		X			
Cecilia Lindberg	(M)	Alla		X			
Ann Fylkner	(M)	Alla		X			
Nasim Mir	(M)	Alla	Gunnar Ritter	X			
Björn Ulfvin	(M)	Alla		X			
Lars Bryntesson	(S)	1:a			X		
Annika Andersson Ribbing	(S)	1:a			X		
Jösta Claeson	(S)	1:a			X		
Andrine Winther	(S)	1:a			X		
Krister Nilsson	(S)	1:a			X		
Käte Fransson	(S)	1:a			X		
Nils-Erik Särnbrink	(S)	1:a			X		
Ingalill Westh	(S)	1:a			X		
Jakob Fritzell	(S)	1:a			X		
Agneta Österman	(S)	1:a	Ann-Kristin Särnbrink		X		
Pär Simon Margulies	(S)	1:a			X		
Disa Pählman	(S)	1:a	Lennart Karlsson		X		
Christer Hedberg	(S)	1:a			X		
Aurora Gullberg	(S)	2:a			X		
Charlie Hansson	(S)	2:a			X		
Anders Bergman	(FP)	Alla		X			
Fredrik Sneibjerg	(FP)	Alla	Britt Lindmark	X			
Amie Kronblad	(FP)	Alla		X			
Olle Markstedt	(FP)	Alla	Johan Edholm				X
Henrik Paulsen	(C)	Alla			X		
Hans Lindqvist	(C)	Alla		X			
Ina Ununger	(C)	Alla					X
Mats Skoglund	(V)	Alla			X		
Yvonne Blombäck	(MP)	Alla		X			
Max Ljungberg	(MP)	Alla		X			
Malin Åberg Aas	(MP)	Alla		X			
Ola Mattsson	(MP)	Alla		X			
Marina Hardenbildt	(MP)	Alla	Filip Joelsson	X			
Stefan Dozzi	(KD)	1:a					X
Clarence Örhammar	(KD)	2:a		X			
Rosana Asplund	(SD)	Alla					X
Per Vegelow	(SD)	Alla				X	
SUMMA:				29	17	1	4

Voteringslista nr. 5

Värmdö Kommunfullmäktige sammanträde den 22 februari 2012 klockan 23:16:48.

Policy för konkurrensprövning

Ledamöter	Parti	Kret	Ersättare	Ja	Nej	Avst	Frånv
Lars-Erik Alversjö	(M)	Alla		X			
Monica Pettersson	(M)	Alla		X			
Göran Jansson	(M)	Alla	Sven-Gunnar Haglind	X			
Peter Frej	(M)	Alla		X			
Marie Bladholm	(M)	Alla	Bill Bergman	X			
Camilla Lien	(M)	Alla		X			
Elisabeth Dingertz	(M)	Alla		X			
Johan Hedberg	(M)	Alla		X			
Affi Stork	(M)	Alla		X			
Hans-Ove Görtz	(M)	Alla		X			
Malin Bellander	(M)	Alla	Ulf Ekberg	X			
Deshira Flankör	(M)	Alla		X			
Lars Melin	(M)	Alla		X			
Erik Pettersson	(M)	Alla		X			
Mickael Sjökvist	(M)	Alla		X			
Cecilia Lindberg	(M)	Alla		X			
Ann Fylkner	(M)	Alla		X			
Nasim Mir	(M)	Alla	Gunnar Ritter	X			
Björn Ulfvin	(M)	Alla		X			
Lars Bryntesson	(S)	1:a			X		
Annika Andersson Ribbing	(S)	1:a			X		
Jösta Claeson	(S)	1:a			X		
Andrine Winther	(S)	1:a			X		
Krister Nilsson	(S)	1:a			X		
Käte Fransson	(S)	1:a			X		
Nils-Erik Särnbrink	(S)	1:a			X		
Ingalill Westh	(S)	1:a			X		
Jakob Fritzell	(S)	1:a			X		
Agneta Österman	(S)	1:a	Ann-Kristin Särnbrink		X		
Pär Simon Margulies	(S)	1:a			X		
Disa Pählman	(S)	1:a	Lennart Karlsson		X		
Christer Hedberg	(S)	1:a			X		
Aurora Gullberg	(S)	2:a			X		
Charlie Hansson	(S)	2:a			X		
Anders Bergman	(FP)	Alla		X			
Fredrik Sneibjerg	(FP)	Alla	Britt Lindmark	X			
Amie Kronblad	(FP)	Alla		X			
Olle Markstedt	(FP)	Alla	Johan Edholm				X
Henrik Paulsen	(C)	Alla			X		
Hans Lindqvist	(C)	Alla		X			
Ina Ununger	(C)	Alla					X
Mats Skoglund	(V)	Alla			X		
Yvonne Blombäck	(MP)	Alla		X			
Max Ljungberg	(MP)	Alla		X			
Malin Åberg Aas	(MP)	Alla		X			
Ola Mattsson	(MP)	Alla		X			
Marina Hardenbildt	(MP)	Alla	Filip Joelsson	X			
Stefan Dozzi	(KD)	1:a					X
Clarence Örhammar	(KD)	2:a		X			
Rosana Asplund	(SD)	Alla					X
Per Vegelow	(SD)	Alla				X	
SUMMA:				29	17	1	4